

Elisabeth Lukas

VSE SE UGLASI IN IZPOLNI

Logoterapija v poznejšem
življenjskem obdobju

1851

Elisabeth Lukas
VSE SE UGLASI IN IZPOLNI

Elisabeth Lukas
VSE SE UGLASI IN IZPOLNI
Logoterapija v poznejšem življenjskem obdobju

Tretja, pregledana in razširjena izdaja

Zbirka Smisel

© Celjska Mohorjeva družba, 2026
Vse pravice pridržane.

Izvirnik:

Elisabeth Lukas

Alles fügt sich und erfüllt sich

Logotherapie in der späten Lebensphase

Izdano v dogovoru z založbo PROFIL VERLAG MUNCHEN.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

159.964.2:124.2

LUKAS, Elisabeth

Vse se uglasi in izpolni : logoterapija v poznejšem življenjskem obdobju / Elisabeth Lukas ; [prevedla Janko Jeromen in Tadeja Petrovčič Jerina, poglavje Ali sta starost in izguba možganskega tkiva »prepreka na poti k smislu«? prevedel Blaž Božič ; spremna beseda Jože Ramovš]. - 3., pregledana in razširjena izd. - Celje : Celjska Mohorjeva družba : Društvo Mohorjeva družba, 2026. - (Zbirka Smisel)

Prevod dela: Alles fügt sich und erfüllt sich

ISBN 978-961-278-656-4
COBISS.SI-ID 266645251

Elisabeth Lukas

VSE SE UGLASI IN IZPOLNI

Logoterapija v poznejšem
življenjskem obdobju

Tretja, pregledana
in razširjena izdaja

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
— Prva slovenska založba —

Vsebina

Uvodna pripomba 7

Sredstva za odkrivanje smisla – v mladosti in starosti 11

Povsod po gorovju je mir –
minljivost v smiselni zgradbi življenja 29

Življenjski obračun –
ustvarjalen pristop do (življenjske) zgodovine 45

Ali sta starost in izguba možganskega tkiva
»prepreka na poti k smislu«? 65

Vosek, ki se spreminja v svetlobo – razmišljanje ob sveči 75

Vidiki preprečevanja obupa 85

Nasveti za preprečevanje ločitev 95

Onkraj vrhovja – razmišljanje ob sestopu 103

Ustvarjalni odnos do svojega življenja in usode –
skrivnost kakovostne starosti (*Jože Ramovš*) 115

O avtorici 121

Uvodna pripomba

*Vse se uglasi in izpolni,
le pričakati moraš znati
in si vzeti dovolj časa in prostora,
da bo tvoja sreča lahko dozorela.*

*Ko boš nekega dne začutil
vonj zrelega klasja,
se boš odprl in pospravil žetev
globoko v svojo kaščo.*

Christian Morgenstern

V mislih na ljubko pesmico Christiana Morgensterna je tale knjižica izšla že leta 1994 pod naslovom *Vse se uglasi in izpolni* pri založbi Quell Verlag Stuttgart. Pri bralcih je sprožila tako močan odmev, da se je založba Profil Verlag odločila, da jo ponovno izda in še dopolni z nekaj poglavji. Teme, ki se jih loteva, so namreč brezčasne, vedno aktualne in neodvisne od družbenih modnih muh.

Ukvarjajo se z minljivostjo življenja, tudi našega lastnega (pred čemer si vse preradi zatiskamo oči), in z nujnostjo, da ji pogumno pogledamo v oči ter svoje življenje, ki se bo gotovo končalo, izoblikujemo do polnosti, dokler še imamo čas. Od uspešnega, posrečenega življenja se lahko dobro poslovimo, celo zelo dobro – od zavoženega življenja pa ne. Najpozneje ob smrtni uri, ko je že za vse prepozno, nam bo kot težek kamen obležalo na prsih. Največkrat pa s svojo težo pritisne že prej, ko se namreč v starosti oziramo na življenje, ki je za nami, in delamo obračun. Kje je »vonj zrelega klasja«? Kje je ostala »žetev«? Marsikdo v strahu zatrepeta pred (navidezno) prazno kaščo v svoji notranjosti. In kaj zdaj?

No, »zdaj« vedno pomeni neko možnost. »Zdaj« je vselej popolnoma nov. »Zdaj« lahko vse spremeni tudi za nazaj, vse dokler v človeku še tli duhovna iskra. Smrt je le neprekinjeno prijateljsko povabilo, naj svoj »zdaj« dopolnimo v najlepšo in najbolj vzvišeno obliko. »Zdaj« se seveda nenehno izmika našemu prijemu, vendar svoje oblike pri tem ne izgubi. Ravno nasprotno, svojo vsakokratno obliko podeljuje življenju, ki smo ga preživeli in v katerega vselej smukne. In zato nas mora zavedanje o omejenosti našega bivanja (zavedanje, ki z leti postaja čedalje jasnejše) opogumiti, da je sedanjost naša posebna dragocenost, ki jo moramo uporabljati z vso modrostjo, da se bomo vedro starali in se poslavljali z lahkoto, tako v velikih stvareh kakor v majhnih, vsakdanjih, in tudi takrat, zadnjikrat ... Besedilo želi bralca navdahniti, da v svojo žitnico pospravi vse najboljše, dokler še ima čas, da bo smrtni kosi zapustil do čistega požeto njivo, za katero ne bo nikomur treba žalovati.

Dodana poglavja so namenjena predvsem sproščeni vedrini, so torej »bojna napoved« neorganskim starostnim

depresijam in obupovanju. V času čedalje daljše pričakovane življenjske dobe se drastično razpirajo škarje padajočega dobrega počutja starostnikov in starostnic. Kronične težave, ki se pojavljajo v starosti, gotovo vplivajo na to, vendar niso v ospredju. Zelo pogosto je v ospredju nergaško nezadovoljstvo, ki zasenči vse lagodnosti naših kulturnih pridobitev, in vedno, v vsaki »juhi« najde kakšen »las«. Res je škoda, da mora vedno kdo zdramiti predstavnike starejše generacije, da ne bi predremali in tako zamudili morebitne sreče, ki je v tem, da so še vedno tu in še živijo. Poleg tega imajo veliko odgovornost, da so zgled za mlade, oziroma »greh«, če jim s svojim življenjem prikazujejo resignacijo in tarnanje. Mlada generacija ima dovolj težav, ki jih mora sama rešiti (in k sreči tudi dovolj moči, da to opravi). Mladi bi si res zaslužili, da bi se lahko oprli na skromne, z malim zadovoljne starše in na strpne in optimistične dedke in babice, ki bi jim v en glas sporočali, da je življenje vredno, da ga živijo v vsakršnih razmerah ali kriznih situacijah. Kako naj to še posebej opravi starejša generacija, bomo nakazali na koncu.

Sredstva za odkrivanje smisla – v mladosti in starosti

Vsak človek globoko v srcu občuti hrepenenje po tem, da bi bilo njegovo življenje smiselno. Vendar ni preprosto odgovoriti na vprašanje, kako naj se mu to posreči. Smisel je namreč ena tistih dragocenosti, ki je ni mogoče izdelati v tovarni ali kupiti za drag denar. Seveda obstajajo nadomestila za smisel, tako rekoč *umetni smisel*. Reklamna industrija nenehno napeljuje na smiselnost uporabe izdelkov, ki jih pošilja na tržišče. Politične stranke dokazujejo smiselnost svojih programov, ki naj bi ljudi prepričali, da bi jih volili. In lahko je celo smiselno, če si kupimo neki izdelek ali damo stranki svoj glas. Le da je to s smislom stvari ali dejanja v drugačnem sorodstvu: smisel je vedno utemeljen v stvari ali dejanju, zato je obenem svoj lastni argument. V njem se zrcali zmožnost uresničitve in ovrednotenja, kar pomeni: smisel govori sam zase. Nikomur ni treba opozarjati nanj. Ne potrebuje ne »vsevednega zagovornika«, ki se sklicuje nanj, ne »nevednega sodobnika«, ki naj bi ga osrečil. Ljudem prirojeno hrepenenje popolnoma zadostuje, da smisel vse življenje prizadevno iščemo in odkrivamo.

Dr. Elisabeth Lukas
VSE SE UGLASI IN IZPOLNI
Logoterapija v poznejšem življenjskem obdobju

Tretja, pregledana in razširjena izdaja

Zbirka Smisel

Izvirnik:

Alles fñgt sich und erfñllt sich

Logotherapie in der späten Lebensphase

2., aktualisierte und erweiterte Auflage

© 2014 Profil Verlag GmbH München-Dunaj

Izdano v dogovoru z založbo PROFIL VERLAG MÜNCHEN.

Prevedla: Janko Jeromen in Tadeja Petrovčič Jerina

Poglavje *Ali sta starost in izguba možganskega tkiva »prepreka na poti k smislu«?* prevedel: mag. Blaž Božič

Spremna beseda: dr. Jože Ramovš

Urednica: dr. Tanja Ozvatič

Urednik zbirke: dr. Jože Ramovš

Oprema in prelom: Urška Dolenc, s. p.

Izdala in založila:

Društvo Mohorjeva družba in Celjska Mohorjeva družba, d. o. o.

Za založbo:

Predsednik Lojze Kozar in ravnateljica dr. Tanja Ozvatič

Celjska Mohorjeva družba, Prešernova ulica 23, 3000 Celje, Slovenija

www.mohorjeva.org

Natisnila tiskarna Dravski tisk v 700 izvodih.

Celje 2026